

Максимець С.М.

кандидат психологічних наук, доцент

Поліщук П.П.

магістрант спеціальності

«Психологія»

ПрАТ «ВНЗ МАУП»

КРЕАТИВНІСТЬ ЯК ЧИННИК ПРОФЕСІЙНО СПРЯМОВАНОГО НАВЧАННЯ

У теоретико-емпіричному дослідженні здійснено аналіз феномена креативності та її зв'язок з учбовою успішністю. Підібрано інструментарій до виявлення зв'язку феномена креативності з учбовою успішністю студентів. Здійснено експериментальне вивчення зв'язку феномена креативності з учбовою успішністю студентів-психологів.. З'ясовані особливості корекційної роботи з розвитку креативності студентів для підвищення успішності в навчанні.

Креативність це складне психічне явище, яке треба розглядати у параметрах мислення та інтелекту. Розумові здібності людини є структурними компонентами креативності. Феномен креативності – це певний інтелектуальний потенціал індивіда, це розумовий процес, що допомагає генерувати нові ідеї, способи вирішення тих чи інших завдань. Креативність проявляється в умовах дефіциту часу для вирішення проблеми. Одна з його особливостей – спонтанність прояву креативності і непідвладність цих проявів зовнішній і внутрішній регуляції.

Складний, багаторівневий феномен креативності передбачає складну процедуру діагностики. Цей феномен вимірюється з допомогою системи тестових завдань. За такими критеріями: швидкість розв'язання завдань, оригінальність, як здатність продукувати віддалені асоціації; семантична гнучкість; образна адаптивна гнучкість. Згідно цих критеріїв підібрано

інструментарій до виявлення зв'язку феномена креативності з учбовою успішністю студентів: тест А.С. Лачинса «Гнучкість мислення»; тест вербальної креативності (RAT) С. Медника; діагностика рівня невербальної креативності; опитувальник для визначення рівня креативності; проба Кулюткіна креативності; дослідження творчої уяви.

Експериментально виявлено зв'язок феномена креативності з учбовою успішністю студентів-психологів. Аналіз прояву креативності показав що більшість респондентів групи мають середній рівень прояву креативності і високий рівень розвитку гнучкості мислення. Аналіз наукових джерел показав, що сильно розвинуте конвергентне мислення перешкоджає прояву дивергентного мислення, а значить і креативності в умовах дефіциту часу рішення задачі. Якщо конвергентне мислення не домінує над дивергентним, тоді проявляється феномен креативності, як інтелектуальна здатність. У групі досліджуваних саме така закономірність і спостерігається. У 78% респондентів є низький або середній рівень розвитку конвергентного мислення, у 8% респондентів воно не виявлено, і тільки 13% демонструють високий рівень конвергентного мислення. Як бачимо в цілому по групі спостерігається низький рівень прояву конвергентного мислення.

Виявлення зв'язку між проявом феномену креативності та успішністю показало чіткий зв'язок між рівнем креативності та успішності. Група високої успішності проявляє найвищу креативність. Середня група незначно поступається групі високої креативності. Група з низькою креативністю значно поступається обом групам, а за деякими тестами показники креативності цих студентів дуже низькі. Тільки в показниках невербальної креативності спостерігається велика різниця у показниках між групою високої і середньої креативності і низькою креативності. Тест невербальної креативності (проба Кулюткіна) виявляє дуже низький показник конвергентного мислення у групі високої і середньої креативності, а в групі низької креативності найвищий показник. Якщо ми звернемося до детального аналізу даного тесту по групі випробовуваних в цілому то побачимо, що

високорозвиненим конвергентним мислення мають 13% досліджуваних і всі вони знаходяться в групі низької успішності.

Таким чином спостерігається зв'язок між розвитком креативності студентів, та успішністю в навчанні.

Кореляційно-регресійну модель зв'язку успішності з показниками креативності показала зв'язок між успішністю в навчанні з продуктивністю вербальної креативності і творчою уявою. Зменшення конвергентного мислення веде до підвищення успішності в навчанні.

Для підвищення креативності з метою підвищення рівня успішності в навчанні даємо рекомендації педагогу з розвитку креативності студентів, та студентам по розвитку креативності для підвищення успішності в навчанні.

Педагогу важливо знати про особливості прояву та розвитку феномену креативності задля добору методів вдосконалення групових форм мислення та навчання. Креативність, а саме дивергентне мислення розвивається найкраще в групі. Саме група дозволяє людині відійти від стереотипу, та жорстко обумовленою конвергентного мислення і перейти до вирішення задач за допомогою дивергентного мислення, креативності майбутніх фахівців.